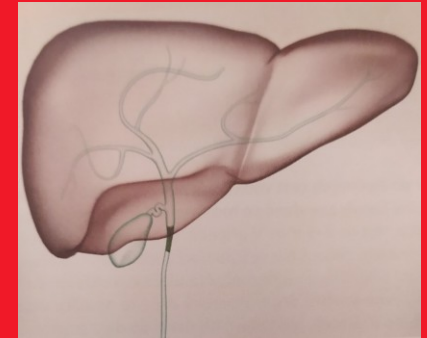

MUNI I

MED

Perkutánní transhepatická drenáž žlučových cest

Denisa Macková, Ústav zdravotnických věd, LF MU Brno

Základní charakteristika

- Radiologická invazivní intervence
- Způsob zprůchodnění žlučových cest pomocí drénu

Perkutánní = přes kůži pacienta v horní části břicha

Transhepatická = samotný drén prochází do žlučových cest přes játra

Po výkonu je zevní část drénu vyvedena přes kůži na povrch těla

Indikace

- Ikterus způsobený překážkou ve žlučových cestách
- Benigní příčiny zúžení žlučvodů po operaci, z důvodu žlučové kameny, opakované záněty
- Maligní příčiny (nejčastěji nádory slinivky a žlučníku)

Komplikace po břišních operacích – nezhojení spojek mezi žlučovými cestami a trávicím traktem

Kontraindikace

Koagulopatie

Nespolupracující klient

Terminální stavy

Ascites

Mnohočetné jaterní metastázy

Typy drenáže

Zevní drenáž

žluč je odváděna mimo tělo pacienta do sběrného sáčku

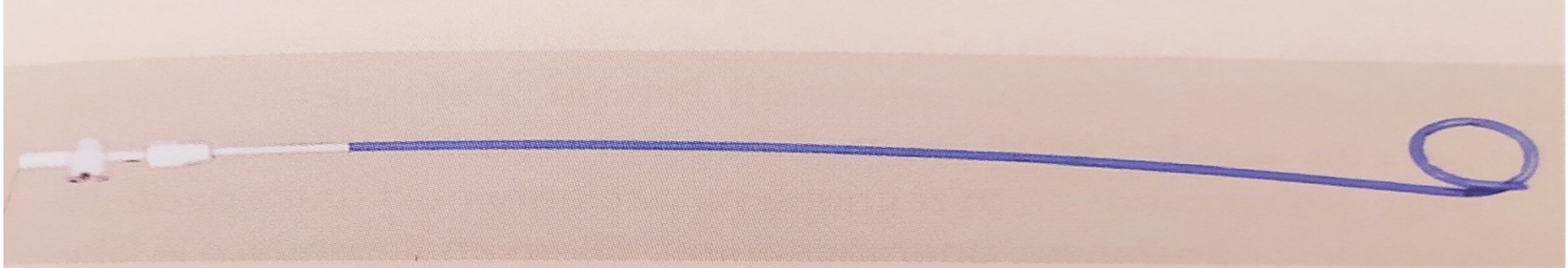
Zevně – vnitřní drenáž

žluč odtéká do střeva, zevní část drénu slouží k proplachům

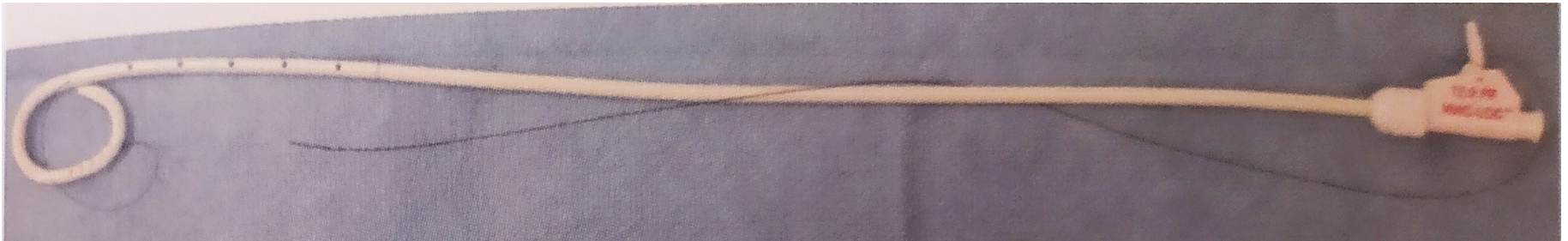
Vnitřní drenáž

průchodnost žlučových cest je zajištěna stentem

Zevní drenáž

Zevně – vnitřní drenáž

Příprava pacienta na PTD

- Informace o stavu onemocnění, o průběhu zákroku a rizicích spojených s tímto výkonem
- Zajištění žilní linky
- Zajištění hydratace lačného pacienta (dle lékaře)
- Lačnění alespoň 4 – 6 hodin před výkonem
- Zajištění ATB profylaxe nebo léčby (dle lékaře)
- Oholení místa vpichu a jeho okolí(u mužů)
- Zajištění hematologického konzilia při hemokoagulační poruše a následné léčby ordinované hematologem

Průběh PTD

- Intervenční radiolog, radiologický asistent, všeobecná sestra
- Aplikace jodové kontrastní látky tenkou jehlou přes jaterní tkáň přímo do žlučových cest v lokální anestezii
- Kontrastní látka umožní zobrazení žlučových cest s místem postižení
- Poté zavedení vodícího drátu (0,5 mm) přes tenkou jehlu s následným rozšířením přístupové cesty do žlučových cest 2-3 mm širokou plastovou kanylou, kterou je možné zdolat překážku ve žlučových cestách a až po bezpečném uložení vodiče ve dvanácterníku se zavádí zevně-vnitřní drén

Průběh PTD

- Drén je opatřen otvory v části uložené v játrech, v části ústící do dvanácterníku = žluč může volně odtékat do trávicí trubice
- Během výkonu je část drénu vyvedena přes kůži a slouží jako přístupová cesta k dalším procedurám jako výměna drénu, odběr vzorků, zavedení stentu a zejména k proplachům
- K zajištění průchodnosti se doporučuje proplach 2 – 3x denně fyziologickým roztokem – 20 ml se aplikuje rychle, aby roztok pročistil všechny otvory drénu, fyziologický roztok nesmí být znečištěn, aby nedošlo k vzniku infekce

Péče o pacienta v průběhu PTD

- Monitorace vitálních funkcí
- Zajištění polohy na zádech, fixace pravé horní končetiny ve vzpažení - přístup radiologa zprava
- Analgosedace za asistence anesteziologa (zejména u neklidných a polymorbidních pacientů)
- Analgosedace dle dávkovacích protokolů (např. midazolam + fentanyl)
- Spolupráce pacienta – minimalizace pohybu a mělké dýchání

Péče o pacienta po PTD

- Zajištění monitorace vitálních funkcí dle klinického stavu
- Monitorace bolesti, analgetizace dle rozpisu
- Sledování okolí vpichu drenáže a fixaci PTD
- Zajištění lačnění pacienta minimálně 2 hodiny po výkonu
- Zajištění proplachů FR dle lékaře
- Zajištění kontroly laboratorních hodnot
- Hospitalizace na JIP dle aktuálního stavu pacienta

Péče o drenážní systém

Zavedený drén se nikdy neklemuje peánem

- riziko porušení struktury drénu s jeho následnou nefunkčností
- možností řešení je zde použití trojcestného kohoutku

Hadička napojená na drén, odvádějící žluč, musí mít vždy větší lumen

- riziko ucpání drénu a obtékání žluče kolem

Patient s PTD

Úspěšná PTD

- Pokles bilirubinu v séru o 20 – 50 mikromolů/den
- Klinický a laboratorní ústup projevů sepse
  - po zvládnutí akutního stavu lze perkutánní vstup využít pro stentování maligních stenóz nebo k extrakci kamenů

Komplikace intervence

Krvácení a únik žluče po výkonu

- riziko vykrvácení a biliární peritonitídy se sepsí

Pooperační nahromadění žluče kolem jater s následným subfrenickým, subhepatálním abscesem

U dlouhodobého typu drenáže infekční komplikace v souvislosti s následnou péčí o drén

Kazuistika

Pan B. půl roku po hepatojejunální anastomóze z důvodu nádoru slinivky břišní

K lékaři přišel pro horečku, bolest v pravém podžebří a ikterus, UZV břicha ukázalo rozšíření žlučových cest nad zúženou anastomózou

Možností volby bylo zavedení zevně-vnitřního drénu do žlučových cest a biopsie, která prokázala zánětlivý, nikoliv nádorový proces, stenóza poté byla léčena dilatací stenózy balonkem ve třech sezeních s následnou extrakcí zevně-vnitřní drenáže.

Stejně příznaky se objevily ještě jednou cca po půl roce, opět byl zaveden zevně-vnitřní drén a po ustoupení zánětu a kontrolní biopsii byl do místa zúžení zaveden biodegradabilní stent

Potíže se již neobjevily, kontroly na ambulanci intervenční radiologie pravidelné po třech měsících

Biodegradabilní stent

Trubička vyrobená ze speciálního samovstřebatelného materiálu
Několik týdnů stent roztahuje zúžení a poté se postupně rozpadne a odplaví, odpadá nutnost jej vytahovat

Mudr. ANDRAŠINA, T. a kolektiv, Perkutánní drenáž žlučových cest, 2015

MUNI
MED

DĚKUJI ZA POZORNOST

